

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників**

**«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
У ХХІ СТОЛІТТІ»**

**ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ У РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

16 листопада 2023 року

Біла Церква – 2023

УДК 330.341.1:33:005

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор
Димань Т.М., д-р. с.-г. наук, професор
Паска І.М., д-р. екон. наук, професор
Зубченко В.В., канд. екон. наук, доцент
Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, доцент
Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук, доцент

Наукові пошуки молоді у ХХІ столітті. Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 184 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

джерелом матеріального забезпечення громадян у випадку тимчасової чи стійкої втрати працездатності, також спрямовуються на упередження втрати й відновлення працездатності економічно активного населення. Важливим напрямом використання коштів соціального страхування на випадок безробіття є допомога у пошуку роботи, проведення перенавчання безробітних, допомога у започаткуванні власної справи.

Фінансування соціального захисту економічно активного населення має об'єднувати видатки на соціальні трансферти та соціальні послуги безробітним,

малозабезпеченим сім'ям та сім'ям з дітьми, молоді та ін. Головним принципом соціального захисту працездатних осіб, а отже, й його фінансування, має бути його тимчасовий та мотиваційний характер. Це означає, що переважати у соціальному захисті працездатного населення мають соціальні програми, спрямовані не на відшкодування втраченого доходу, тобто реабілітаційні, а призначені вирішити саму проблему низького рівня добробуту: причину бідності, безробіття й вивести індивіда з числа реципієнтів соціального захисту[2,135].

Однак у теперішній час система соціального страхування в Україні не спроможна виконувати свого головного завдання - належного соціального захисту громадян при реалізації соціальних ризиків та забезпечення їх добробуту у відповідності із суспільно визнаними стандартами. Причиною цього є катастрофічний дефіцит фінансових ресурсів соціального страхування, обумовлений високим рівнем тінізації економічної діяльності та ухилення від сплати страхових внесків, низькими показниками зайнятості. Внаслідок цього, з року в рік система соціального страхування потребує все більших обсягів трансфертів з державного бюджету на збалансування доходів і видатків, в результаті чого страхові принципи її функціонування значною мірою знівельовані.

Список використаних джерел

1.Кравченко М. Напрями та механізми соціального захисту економічно активного населення України / М. Кравченко //Ефективність державного управління: Збірник наукових праць. 2020. Вип. 39. С 115-122.

2.Огінська А. Ю. Соціальний захист населення та фінансовий механізм його реалізації: теоретико-концептуальний зріз / А.Ю. Огінська // Економіка та держава. 2018. № 4. С. 131-136.

3.Романовська Ю.А., Давидюк А.О. Фінансування соціальних послуг в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2020. Вип. 46. С. 76-85.

УДК: 657.1

РОМАНЮК В.О., здобувач

Науковий керівник – **ХОМОВИЙ С.М.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНІСТІ У КОНТЕКСТІ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ

Висвітлено зловживання, пов'язані з неправильністю складання фінансової звітності та публічні процеси, що виникають у зв'язку з цим явищем. Установлено головні види та ефекти зловживань при формуванні фінансовій звітності підприємств.

Ключові слова: бухгалтерський облік, звітність, управлінські рішення, шахрайство, відповідальність.

Прийняття стратегічних рішень вимагає розширеного та специфічного інформаційного забезпечення потреб користувачів. Ключовим способом досягнення такого ефекту є гнучкий підхід до вибору джерел інформаційного забезпечення для стратегічного управління діяльністю підприємства, що гармонізується з загальноприйнятими елементами методу бухгалтерського обліку, принципами складання та подання фінансової звітності, якісними характеристиками обліково-звітної інформації з основними складовими та вимогами до інформаційного забезпечення прийняття рішень стратегічного характеру. Таке забезпечення суттєво підвищує якість прийняття стратегічних рішень та унеможливорює шахрайські дії з боку заінтересованих осіб [1, с. 71].

Для ефективного, грамотного та своєчасного виявлення шахрайських дій, на нашу думку, необхідно розрізнити їх природу. З цією метою було вивчено літературу з даної теми та виявлено таку класифікацію видів фінансового шахрайства: За Ченашем В.С. шахрайство з фінансовою звітністю може включати такі схеми:

- фальсифікація, модифікація або маніпулювання фінансовою звітністю, зі зміною оформлених документів чи операцій;
- умисне спотворення, невідображення фактів господарського життя в бухгалтерському обліку або інших даних, на підставі яких складається фінансова звітність;
- умисне та неправильне тлумачення та незаконне впровадження стандартів, принципів і методів бухгалтерського обліку, які використовуються для вимірювання, визнання та відображення фактів господарського життя;
- використання агресивних методів обліку, заснованих на незаконних методах управління;
- маніпулювання можливими методами ведення бухгалтерського обліку згідно з існуючими правилами та вимогами нормативних документів, що дозволяє підприємствам приховувати реальні показники своєї фінансово-господарської діяльності [2].

Пликус І.І. виділяє такі основні типи розладів:

- інсайдерська торгівля на ринку цінних паперів (включаючи схеми шахрайства з використанням інформаційних технологій та баз даних);
- притягнення до відповідальності аудиторських фірм та консультантів, які підтвердили недостовірну фінансову звітність;
- незаконна діяльність інвестиційних компаній та консультантів;
- шахрайство з використанням складних фінансових інструментів;
- корупційні схеми [3].

За даними фінансового журналу «Talking of money», існує п'ять основних видів шахрайства у фінансовій звітності: фіктивні продажі; неправомірне визнання витрат; неправильна оцінка активів; приховані зобов'язання; і неналежне розкриття інформації.

Проаналізувавши зовнішній та внутрішній ринок, ми виділили найбільш «гучні» судові справи за фальсифікацію бухгалтерської звітності за видами фінансових махінацій, судові справи та їх наслідки:

1) Вид фінансового шахрайства: «Інсайдерська торгівля на ринку цінних паперів». Судова тяганина, яка спалахнула в Україні у 2011 році навколо справи «Вишока Бойка». За місяць до того, як компанія уклала угоду з британською компанією «Highway Investments Processing», інсайдери штучно завищили ціни на акції і підняли їх на 24%, і лише після цього інформація про злиття з'явилася в ЗМІ. В результаті шахрайства, за оцінками експертів, інсайдери цього місяця заробили понад 60 мільйонів доларів.

2) Наступний вид фінансового шахрайства: «Притягнення до відповідальності аудиторських фірм і консультантів, які підтвердили недостовірну фінансову звітність». Справа «Enron» стала найбільшим скандалом 21 століття. Основним звинуваченням проти «Enron» була фальсифікація фінансової звітності, яка ввела в оману інвесторів. У результаті незалежного фінансового розслідування було виявлено використання різноманітних фінансових та офшорних схем. Суттєвими для справи «Enron» виявилися факти участі у фальсифікації звітів спеціалістів аудиторської компанії «Arthur Andersen», які дали позитивні висновки щодо звітів компанії. Розвитком справи «Enron» стало прийняття американськими законодавцями закону Сарбіса-Окслі, який посилив вимоги до фінансової звітності, а також крах аудиторської компанії «Arthur Andersen», яка до цього була однією з великої п'ятірки аудиторських компаній США.

3) Іншим видом фінансового шахрайства є «Корупційні схеми». Судова справа Міністерства юстиції США, яка повідомила про розкриття масштабної міжнародної корупційної схеми за участю французької компанії «Alstom», яка платила хабарі урядовцям у ряду країн більше десяти років. Згідно з офіційною інформацією, французька транспортно-енергетична компанія «Alstom» визнала себе винною в порушенні американського Закону про корупцію. Компанія брала участь у корупційній схемі в період з 2000 по 2011 рік. Загалом «Alstom» заплатив десятки мільйонів доларів у вигляді хабарів, завдяки чому було укладено контрактів на загальну суму 4 мільярди доларів. Прибуток компанії склав приблизно 300 мільйонів доларів».

У результаті шахрайства «Alstom» було висунуто звинувачення, і вона погодився визнати себе винним у порушенні антикорупційного законодавства та сплатити штраф у розмірі понад 772 мільйони доларів. Цей штраф був затверджений федеральним судом і став найбільшим штрафом, накладеним за подібні злочини в історії США.

4) Наступним видом фінансового шахрайства є шахрайство з використанням фінансових інструментів. Гучним прикладом стала судова справа «ПриватБанку». Діяльність цього банку мала ознаки несумлінної поведінки керівництва та власників, які виражалися у виведенні активів на шкоду інтересам кредиторів та вкладників, а також у складанні недостовірної фінансової звітності. «ПриватБанк» використовував стандартну схему – видачу кредитів створеним ним же юридичним особам. Наслідком даного шахрайства 18 грудня 2016 року Національний банк України націоналізував цей банк.

Отже, виходячи з вивченого матеріалу, можна відзначити, що всі види шахрайських дій при формуванні фінансової звітності призводять до ряду наслідків, що позначаються на діяльності організації. Основними з них є: погіршення якості фінансової звітності; зниження довіри інвесторів до точності та достовірності фінансової інформації; зниження ефективності ринку капіталу; підвищені економічні збитки організації; зниження функціональності діяльності організації.

Список літератури

1. Шеверя Я.В., Даньків Й.Я., Ганусич В.О. Фінансова звітність у системі інформайного забезпечення прийняття стратегічних рішень: проблеми і перспективи розвитку в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Університету*, № 2(58). 2021. С. 71-81.
2. Ченаш В.С., Русин О.І. Роль аудиту у виявленні шахрайських дій із фінансовою звітністю. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. № 7. 2016. С. 50-53.
3. Plikus, I. Investigation of methods of counteracting corporate fraudulence: accounting-legal approaches to the identification of abusonment. *Technology audit and production reserves*. 2017. № 4/4(36). Р. 22-28.